

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права
Кафедра суспільних дисциплін

07-03-365М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних завдань та самостійної роботи
з навчальної дисципліни
«Дидактичні засади викладання у вищій школі»
для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня
за освітньо-науковою програмою «Право»
спеціальності 081 «Право»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою
з якості освіти ННІ права
Протокол № 12 від 27 липня 2022 р.

Рівне – 2022

Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Дидактичні засади викладання у вищій школі» для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня за освітньою програмою «Право» спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Кочубей А. В., Олексін Ю. П. – Рівне : НУВГП, 2022. – 25 с.

Укладачі: Кочубей А. В., к.пед.н, доцент кафедри суспільних дисциплін; Олексін Ю. П., д.пед.н., професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Олексін Ю. П., д.пед.н., професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін.

Керівник (гарант) ОП: Цимбалюк Валерій Іванович, к.ю.н., професор, професор кафедри спеціальних юридичних дисциплін, директор навчально-наукового інституту права НУВГП.

© А. В. Кочубей,
Ю. П. Олексін, 2022
© НУВГП, 2022

ЗМІСТ

1.	Передмова.....	4
2.	Методичні поради для роботи над дисципліною.....	6
3.	Програма навчальної дисципліни.....	7
4.	Теми практичних занять.....	9
5.	Плани семінарських занять.....	10
6.	Завдання для самостійної роботи.....	19
7.	Методи навчання.....	20
8.	Методи контролю.....	20
9.	Розподіл балів, які отримує аспірант.....	22
10.	Методичне забезпечення.....	23
11.	Рекомендована література.....	24
12.	Інформаційні ресурси.....	25

Передмова

Мета вивчення дисципліни «Дидактичні засади викладання у вищій школі» - формування у аспірантів компетенцій, необхідних для розробки та проведення всіх видів занять у закладі вищої освіти (ЗВО) на основі застосування сучасних методів, засобів навчання і контролю та новітніх педагогічних технологій у навчальному процесі у вищій школі.

Відповідно до мети підготовка аспірантів вимагає:

- формування педагогічної компетенції як професійної;
- опанування основних термінів і понять з дидактики вищої школи для використання їх у педагогічній діяльності;
- формування вмінь і навичок з організації освітнього процесу у вищій школі для аналізу конкретних ситуацій в професійній діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни «Дидактичні засади викладання у вищій школі» спрямовано на формування таких компетентностей:

Інтегральні компетентності: Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-наукової діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики

Загальні компетентності: Креативність, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність приймати обґрунтовані рішення, планувати і здійснювати комплексні дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій на основі цілісного системного наукового світогляду з використанням знань в області історії і філософії науки.

Комплексність у педагогічній діяльності щодо організації та здійснення освітнього процесу, навчання, виховання, розвитку і професійної підготовки студентів до певного виду професійно-орієнтованої діяльності.

Фахові компетентності: Здатність брати участь у

критичному діалозі, наукових дискусіях на міжнародному рівні, відстоювати свою власну позицію щодо впровадження у виробництво результатів дисертаційного дослідження.

Знання і дотримання норм наукової етики і академічної доброчесності.

Здатність до поєднання освіти з наукою та практикою шляхом знаходження інноваційних складових у науковій та освітянській діяльності.

Очікувані результати навчання:

Володіти сучасними передовими концептуальними та методологічними знаннями при виконанні науково-дослідницької та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей знань.

Знати принципи організації, форми здійснення освітньо-наукового процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання.

Вільно спілкуватися в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю у відповідній галузі наукової та/або професійної діяльності.

Демонструвати здатність організовувати освітній процес і викладання юридичних дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасних закладів вищої освіти, вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, організовувати різноманітні форми навчальних занять, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен **знати:**

- дидактичні засади сучасної вищої професійної освіти на основі фундаментальних педагогічних теорій;
- пріоритетні підходи до визначення загальнодидактичних принципів у вищій школі та їхнє сучасне наукове тлумачення;
- Нові підходи до організації освітнього процесу у вищій

школі;

- дидактичні умови формування індивідуально-особистісного стилю пізнавальної діяльності студентів ЗВО;
- сучасні технології навчання у вищій школі.

уміти:

- володіти основними категоріями дидактики вищої школи і застосовувати їх при виконанні теоретичних і практичних завдань;
- ставити мету, планувати та вирішувати педагогічні завдання;
- організовувати освітній процес у закладі вищої освіти.

2.Методичні поради для роботи над дисципліною

Зміст дисципліни реалізується вивченням трьох блоків: теоретичного, практичного та блоку самостійної роботи.

Напрямами самостійної роботи з вивчення курсу є: вивчення окремих тем та питань, підготовка фіксованих виступів, підготовка до семінарських занять.

Для розуміння аспірантами змісту курсу, системи семінарських занять та самостійного вивчення, форми підсумкового контролю вказівки містять програму навчальної дисципліни, теми і плани семінарських занять, теми самостійної роботи та вимоги до звіту про її виконання, індивідуальні завдання, питання до модульного контролю, рекомендовану (базову, допоміжну) літературу, інформаційні ресурси.

З метою успішної підготовки до семінарського заняття розділ «Плани семінарських занять» містить тему, вид семінарського заняття, методи, які будуть застосовуватись в процесі проведення семінару, мотивацію навчання, мету, актуалізацію опорних знань, план, основні поняття, зміст узагальнення вивченого, завдання для підготовки до семінарського заняття, контрольні запитання до теми та літературу з вказівкою сторінок вивчення відповідної теми.

Для узагальнення вивченого, успішного виконання завдань контрольних тестів, аспірантам пропонується опрацювання рекомендованої літератури та контрольні

запитання для самоперевірки.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні засади дидактики вищої школи

Тема 1. Дидактичні засади професійної освіти у контексті фундаментальних педагогічних теорій

Дидактичні засади сучасної вищої професійної освіти на основі фундаментальних педагогічних теорій із застосуванням системного підходу до проблематики галузі.

Гуманізація та гуманітаризація освіти як напрямки реформування освітньо-виховного процесу у сфері вищої освіти.

Основні поняття теми: педагогічні теорії, напрямки реформування вищої освіти

Тема 2. Особливості застосування загальнодидактичних принципів у вищій професійній освіті

Сутність та засадничі принципи дидактики як фундаментального компонента педагогіки вищої школи.

Основні підходи до визначення загальнодидактичних принципів у вищій школі та їх сучасне наукове тлумачення.

Творчо-діяльнісно-професійне навчання як інноваційний принцип сучасної дидактики вищої школи,

Основні поняття теми: загальнодидактичні принципи, інноваційні принципи сучасної дидактики

Тема 3. Особливості освітнього процесу у ЗВО. Зміст освіти у вищій школі

Сутність і структура освітнього процесу у ЗВО. Структура діяльності суб'єктів навчального процесу у ЗВО. Ступеневість вищої освіти. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти.

Основні поняття теми: освітній процес, структура освітнього процесу, зміст вищої освіти

Тема 4. Методи, засоби, форми організації навчання у закладі вищої освіти

Особливості методів і засобів навчання у закладі вищої

освіти. Форми організації навчання у вищій школі. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти.

Основні поняття теми: методи, засоби, форми організації навчання у вищій школі

Змістовий модуль 2. Інноваційні підходи в сучасній дидактиці

Тема 5. Інноваційні моделі навчання у вищій школі

Сутність та особливості інноваційного навчання, його вплив на розвиток інноваційної особистості майбутнього фахівця. Дослідження інноваційних моделей навчання у вищій школі. Інноваційні підходи до організації освітнього процесу у вищій школі. Варіативність та особистісно орієнтована спрямованість інноваційного навчання. Позитивний вплив досвіду інноваційної діяльності викладачів на ефективність освітнього процесу у вищій школі.

Основні поняття теми: інноваційні моделі навчання, досвід інноваційної діяльності

Тема 6. Дидактичні засади моделювання індивідуально-особистісного стилю пізнавальної діяльності студентів закладів вищої освіти

Дидактичні умови формування індивідуально-особистісного стилю пізнавальної діяльності студентів ЗВО. Дидактичне моделювання процесу формування індивідуально-особистісного стилю пізнавальної діяльності студентів ЗВО. Характеристика типів і принципів дидактичного моделювання. Варіативно-дидактична модель формування індивідуально-особистісного стилю пізнавальної діяльності студентів ВПНЗ. Дидактичні аспекти процесу вивчення студентами ЗВО професійних дисциплін, типи і принципи дидактичного моделювання

Основні поняття теми: індивідуально-особистісний стиль пізнавальної діяльності студентів,

Тема 7. Сучасні технології навчання у вищій школі

Диференційоване навчання у вищій школі. Проблемне навчання у вищій школі. Ігрові технології навчання. Інформаційні технології навчання. Кредитно-модульна система організації освітнього процесу. Особистісно орієнтоване

навчання у вищій школі. Дидактичний потенціал електронного науково-методичного забезпечення дисципліни.

Основні поняття теми: сучасні технології навчання, електронне науково-методичне забезпечення дисципліни.

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.	З.ф.
1.	Дидактичні принципи самостійного навчання та формування культури саморегуляції та самоконтролю у студентів	2	-
2.	Інноваційні принципи сучасної дидактики вищої школи	2	2
3.	Нормативна база змісту вищої освіти	2	-
4.	Академічна доброчесності наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників	2	2
5.	Інноваційна діяльність викладача як умова підвищення ефективності освітнього процесу у вищій школі.	2	-
6.	Типи і принципи дидактичного моделювання	2	2
7.	Теоретична модель “інноваційної людини” як основа розробки і впровадження освітніх інновацій та інформаційних технологій	2	-
8.	Дидактичний потенціал електронного науково-методичного забезпечення дисципліни	2	
	Разом	16	6

5. Плани семінарських занять Семінарське заняття № 1

Тема: Дидактичні принципи самостійного навчання і формування культури саморегуляції та самоконтролю у студентів

Вид заняття: семінар-розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань : контрольні запитання (тестовий контроль) до теми «Дидактичні засади професійної освіти у контексті фундаментальних педагогічних теорій»

План

1. Проаналізуйте специфіку функціонування загальнодидактичних принципів у системі вищої професійної освіти

2. Підготуйте слайдову презентацію «Дидактичні принципи самостійного навчання».

3. Підготуйте виступ і відеопрезентацію «Дидактичні принципи формування культури саморегуляції у студентів»

4. Скомпонуйте запитання і проведіть анкету або опитування студентів 1-3 курсів «Дидактичні принципи самоконтролю у студентів».

Література:

1. Біляковська О. О., Мицишин І. Я., Цюра С. Б. Дидактика вищої школи : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 360 с.

2. Малофіїк Ф. В. Дидактика новітньої школи : навч. посіб. К. : Вид. дім «Слово», 2015. 632 с.

3. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд ; 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 495 с.

4. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. Вінниця : ВНТУ, 2020. 60 с.

5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. 352 с. (Альма-матер).

Семінарське заняття № 2

Тема: Інноваційні принципи сучасної дидактики вищої школи

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань : контрольні запитання (тестовий контроль) до теми **«Особливості застосування загальнодидактичних принципів у вищій професійній освіті»**

План

1. Підготувати виступ у формі бесіди та навести конкретні приклади на такі теми:

Інноваційні принципи сучасної дидактики у руслі дидактичної проблематики.

Принципи природовідповідності, культуровідповідності як інноваційні принципи сучасної дидактики.

Принципи індивідуалізації, соціалізації, професіоналізації як інноваційні принципи сучасної дидактики.

Принципи особистісно орієнтованого навчання як інноваційні принципи сучасної дидактики.

Принципи творчо-діяльнісно-професійного навчання як інноваційні принципи сучасної дидактики.

2. Використовуючи принцип творчо-діялісно-професійного навчання та проектну технологію, підготувати тренінг «Формування емоційного інтелекту у здобувачів вищої освіти»

Література:

1. Біляковська О. О., Мицишин І. Я., Цюра С. Б. Дидактика вищої школи : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 360 с.

2. Васянович Г., Онищенко В. Дидактичні засади професійної освіти у контексті фундаментальних педагогічних теорій.

Педагогіка і психологія професійної освіти. 2013. № 6. С. 9–34.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pippo_2013_6_3

3. Малофітк Ф. В. Дидактика новітньої школи : навч. посіб. К. : Вид. дім «Слово», 2015. 632 с.

4. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 495 с.

5. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с.

6. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. 352 с. (Альма-матер).

Семінарське заняття №3

Тема: Нормативна база змісту вищої освіти

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань : контрольні запитання (тестовий контроль) до теми «**Особливості освітнього процесу у ЗВО. Зміст освіти у вищій школі**»

План

1. Підготуйте наукові тези «Нормативно-правове забезпечення вищої освіти в Україні в контексті європейської інтеграції».
2. Закон України “Про вищу освіту” та інші нормативно-правові документи.
3. Організуйте виставку навчально-методичної літератури (Навчальний план, освітньо-професійна програма як складові змісту вищої освіти. Навчальна програма, підручник як складові змісту вищої освіти) та проаналізуйте її з точки зору задекларованої теми заняття.

Література:

1. Біляковська О. О., Мицишин І. Я., Цюра С. Б. Дидактика

- вищої школи : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 360 с.
2. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>
3. Малофіїк Ф. В. Дидактика новітньої школи : навч. посіб. К. : Вид. дім «Слово», 2015. 632 с.
4. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред.. З. Н. Курлянд. 3-те вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 495 с.
5. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с.
6. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. 352 с. (Альма-матер).

Семінарське заняття № 4

Тема: Академічна доброчесність наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань : контрольні запитання (тестовий контроль) до теми **«Особливості освітнього процесу у ЗВО. Зміст освіти у вищій школі»**

План

1. Організувати дискусію за такими напрямками: Загальні принципи академічної доброчесності в університеті. Правила академічної доброчесності та етичної поведінки. Політика академічної доброчесності університету. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.

2. Підготувати та провести спільно викладачі та магістри семінар-практикум *«З чіткими орієнтирами до сталого успіху: академічна доброчесність як запорука якісної освіти»*.

Література:

1. Біляковська О. О., Мицишин І. Я., Цюра С. Б. Дидактика

- вищої школи : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 360 с.
2. Кодекс честі наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників НУБГП. URL: <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/vyo/dokumenti>
3. Малофіїк Ф. В. Дидактика новітньої школи : навч. посіб. К. : Вид. дім «Слово», 2015. 632 с.
4. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 495 с.
5. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / М. Д. Пришак, О. Б. Залюбівська. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с.
6. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. 352 с. (Альма-матер).

Семінарське заняття № 5

Тема: Інноваційна діяльність викладача як умова підвищення ефективності освітнього процесу у вищій школі

Вид заняття: семінар-розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань : контрольні запитання (тестовий контроль) до теми «Інноваційні моделі навчання у вищій школі»

План

1. Підготувати інформаційні публічні виступи на такі теми: Інновації у вищій освіті як закономірне явище: динамічне за характером і розвивальне за результатами. Педагогічні, соціально-психологічні, організаційно-управлінські інновації у вищій освіті. Системно-методологічні та локально-технологічні інновації у вищій освіті.

2. Підготувати і провести круглий стіл (студенти-

аспіранти-науково-педагогічні працівники-адміністрація ЗВО)
«Педагогічні інновації: за і проти»

Література:

1. Біляковська О. О., Мишишин І. Я., Цюра С. Б. Дидактика вищої школи : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 360 с.
2. Малофіїк Ф. В. Дидактика новітньої школи : навч. посіб. К. : Вид. дім «Слово», 2015. 632 с.
3. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. 3-те вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 495 с.
4. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Б. Залобівська. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. 352 с. (Альма-матер).

Семінарське заняття № 6

Тема: Типи і принципи дидактичного моделювання

Вид заняття: семінар-розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань : контрольні запитання (тестовий контроль) до теми «**Дидактичні засади моделювання індивідуально-особистісного стилю пізнавальної діяльності студентів закладів вищої освіти**»

План

1. Проаналізувати наукові вітчизняні та зарубіжні дослідження проблем моделювання як метод проведення наукових досліджень проблем підготовки викладача, розробки концепцій навчання студентів.

2. Побудувати проект ідеальної моделі майбутнього фахівця-педагога (кваліфікаційні вимоги, професіограми тощо)

у ЗВО .

3. Розробити модель підготовки фахівця (зміст освіти діяльності у ВНЗ, навчальні програми, тематичні плани, плани проведення конкретних занять).

4. Написати наукове есе (тези, статтю) «Моделювання як засіб навчання – формування і розвиток професійних компетентностей майбутніх фахівців-педагогів».

5. Підготувати і презентувати вашу авторську модель «Професійна підготовка фахівця в галузі»

Література:

1. Біляковська О. О., Мишишин І. Я., Цюра С. Б. Дидактика вищої школи : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 360 с.
2. Малофітк Ф. В. Дидактика новітньої школи : навч. посіб. К. : Вид. дім «Слово», 2015. 632 с.
3. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред.. З. Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 495 с.
4. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. 352 с. (Альма-матер).

Семінарське заняття № 7

Тема: Типи і принципи дидактичного моделювання

Вид заняття: семінар-розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання (тестовий контроль) до теми «Теоретична модель “інноваційної людини” як основа розробки і впровадження освітніх інновацій та інформаційних технологій»

План

1. Підготувати та провести полілекцію «Електронне суспільство знань: досвід інноваційного розвитку» за планом: Пріоритети і загрози електронного суспільства. Креативний потенціал ЗВО. Науковий погляд на електронне майбутнє України. Інноваційне середовище як умова нової соціокультурної реальності

2. Написати наукове есе на тему «Інноваційна освіта» або «Інноваційна людина і сучасна освіта» та опублікувати в соціальних мережах для обговорення.

Література:

1. Біляковська О. О., Мишишин І. Я., Цюра С. Б. Дидактика вищої школи : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 360 с.
2. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору. К.: Педагогічна думка, 2009. 520 с.
3. Меськов В. С. Мамченко, А. А. Мир информации как тринитарная модель Универсума. Постнеклассическая методология когнитивной деятельности. *Вопросы философии*, 2010, № 5 . С. 57–68.
4. Малофіїк Ф. В. Дидактика новітньої школи : навч. посіб. К. : Вид. дім «Слово», 2015. 632 с.
5. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред.. З. Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 495 с.
6. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с.
7. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. 352 с. (Альма-матер).

Семінарське заняття № 8

Тема: Дидактичний потенціал електронного науково-методичного забезпечення дисципліни

Вид заняття: семінар-розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань : контрольні запитання (тестовий контроль) до теми «Сучасні технології навчання у вищій школі»

План

1.Провести методичний семінар «Електронний навчально-методичний комплекс як інформаційний освітній ресурс, призначений для викладення структурованого навчального матеріалу дисципліни».

2. На конкретному прикладі Електронного навчально-методичного комплексу дисципліни довести, що це засіб формування професійного досвіду викладача вищої школи. Навести переваги використання електронного навчально-методичного комплексу дисципліни.

3. Скласти модель електронного навчально-методичного комплексу для використання у професійної підготовці майбутніх фахівців.

Література:

1. Біляковська О. О., Мицишин І. Я., Цюра С. Б. Дидактика вищої школи : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 360 с.
2. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору. К.: Педагогічна думка, 2009. 520 с.
3. Меськов В. С. Мамченко, А. А. Мир информации как тринитарная модель Универсума. Постнеклассическая методология когнитивной деятельности. *Вопросы философии*, 2010, № 5 . С. 57–68.
4. Малофіїк Ф. В. Дидактика новітньої школи : навч. посіб. К. : Вид. дім «Слово», 2015. 632 с.
5. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмельюк, А. В. Семенова та ін.; За ред.. З. Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 495 с.
6. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Б. Залобівська. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с.
7. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. 352 с. (Альма-матер).

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Гуманізація та гуманітаризація освіти як напрямки реформування освітньо-виховного процесу у сфері вищої освіти	8	11
2	Творчо-діяльнісно-професійне навчання як інноваційний принцип сучасної дидактики вищої школи	8	11
3	Ступеневість вищої освіти	8	12
4	Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти	8	12
5	Дослідження інноваційних моделей навчання у вищій школі	8	12
6	Характеристика типів і принципів дидактичного моделювання	8	12
7	Ігрові технології навчання	12	12
	Разом	60	82

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Дидактичні засади викладання у вищій школі» використовуються пояснювально-ілюстративні з використанням мультимедійних презентацій та проблемні методи навчання із застосуванням:

- розв’язання проблемних завдань;

- виконання індивідуальних педагогічних досліджень;
- тестових завдань;
- прийомів рольової гри;
- доповідей та повідомлень;
- активізації самостійного вивчення студентами літератури;
- навчальних дискусій.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань аспірантів з навчальної дисципліни «Дидактичні засади викладання у вищій школі» проводиться в усній та тестовій формах. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання.

Основними критеріями, що характеризують рівень **компетентності** аспіранта при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів є:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що містяться в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповіді на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи здобувачів) проводиться за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% - завдання не виконане;

40% - завдання виконане частково та містить суттєві

помилки методичного або розрахункового характеру;

60% - завдання виконане повністю, але містить суттєві в розрахунках або методиці;

80% - завдання виконане повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірність, висновки, оформлення тощо);

100% - завдання виконане правильно, вчасно і без зауважень.

Контроль самостійної роботи з тем і питань, які не розглядалися під час аудиторних занять здійснюється шляхом:

- перевірки викладачем наявності текстів законспектованих тем і питань (лекційний конспект);
- включення питань тем самостійного вивчення до поточних тестових контролів знань (тести);
- включення питань тем самостійного вивчення до підсумкового контролю (тести).

Підсумковий контроль знань відбувається на заліку у вигляді тестів. Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінювання.

У процесі вивчення дисципліни «Дидактичні засади викладання у вищій школі» здобувач зобов'язаний дотримуватись академічної доброчесності відповідно до Кодексу честі наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників НУВГП. (<http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/vyo/dokumenty>)

У випадку виявлення викладачем порушення відповідних положень Кодексу честі під час контрольних заходів (списування, виконання індивідуального завдання не за варіантом тощо); некоректні посилання на цитовані джерела літератури; фальсифікація результатів виконання завдання, він має право реагувати на такі порушення та анулювати результати роботи здобувача, отримані в процесі вивчення дисципліни.

Здобувач має право на оскарження оцінки, подачу апеляції та усунення виявлених порушень.

9. Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне тестування та самостійна робота							ума
стовий модуль № 1				містовий модуль № 2			100
60				40			
Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7	
15	15	15	15	12	12	16	

Шкала оцінювання навчальних досягнень аспірантів

Види занять	Бали
1. Поточна складова оцінювання	
1.1. Дидактичні засади професійної освіти у контексті фундаментальних педагогічних теорій	7
1.2. Особливості застосування загальнодидактичних принципів у вищій професійній освіті	7
1.3. Особливості освітнього процесу у ЗВО. Зміст освіти у вищій школі	7
1.4. Методи, засоби, форми організації навчання у закладі вищої освіти	7
1.5. Інноваційні моделі навчання у вищій школі	7
1.6. Дидактичні засади моделювання індивідуально-особистісного стилю пізнавальної діяльності студентів закладів вищої освіти	7
1.7. Сучасні технології навчання у вищій школі	7
1.8. Самостійна робота	11
Всього поточна складова оцінювання:	60
2. Підсумкова складова оцінювання	
1.1. Модульний контроль №1	20
1.2. Модульний контроль №2	20
Всього підсумкова складова оцінювання:	40
Разом:	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	відмінно	Зараховано
82–89	добре	
74–81		
64–73		
60–63	задовільно	
35–59	незадовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	незадовільно	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Дидактичні засади викладання у вищій школі» включає:

1. **07.03-365М** Методичні вказівки до семінарських та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Дидактичні засади викладання у вищій школі» для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня за освітньою програмою «Право» спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Кочубей А. В. Рівне : НУВГП, 2021. 25 с.

2. Конспекти лекцій.

3. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2017. 292 с.
4. Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного оцінювання навчальних досягнень аспірантів;
5. Засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).
6. Завдання для ректорського контролю знань аспірантів з навчальної дисципліни «Дидактичні засади викладання у вищій школі».

11. Рекомендована література

Базова

1. Біляковська О. О., Мишишин І. Я., Цюра С. Б. Дидактика вищої школи : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 360 с.
3. Малофійк Ф. В. Дидактика новітньої школи навч. посіб. К. : Вид. дім «Слово», 2015. 632 с.
4. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд ; 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 495 с.
5. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с.
6. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. 352 с. (Альма-матер).

Допоміжна

1. Інноваційні педагогічні технології : підручник / Дичківська І. М.; 3-є вид., доповн. К. : Академвидав, 2015. 304 с.
2. Інноваційні педагогічні технології у системі неперервної професійної освіти : монографія / За ред. С. С. Вітвицької. Житомир : «Полісся», 2015. 368 с.
3. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика

- викладання у вищій школі : підручник. Рівне : НУВГП, 2016. 281 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посібник К. : Знання, 2005. 486 с.
  5. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Центр учбової літератури, 2009. 472 с. ISBN 978-966-364-820-0.
  6. Стрельніков В. Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі : навч. посібник / Ю. В. Стрельніков, І. Г. Бритченко. Полтава : ПУЕТ, 2015. 309 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>
2. Національна бібліотека ім. В.І. Вернацького. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії).
4. Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном. URL: <http://osvita.ua/>
5. Вища освіта. URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/
6. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка,6.). URL: <http://www.lib.rv.ua/>
7. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська,44). URL: <http://www.cbc.rv.ua/>.